

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਖੇਮੀ ਰਾਮ

6 ਅਕਤੂਬਰ 1969 ਈ

[ਜੇ. ਐੱਮ. ਸ਼ੇਲਟ, ਵੀ. ਭਾਰਗਵ, ਸੀ. ਏ. ਵੈਦਿਆਲਿੰਗਮ ਅਤੇ 1. ਡੀ. ਦੁਆ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਆਰ. 3, 26 (ਡੀ)-ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਤਰੀਕ - ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਕਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ,

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਕ ਸੀ, ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਸੀ। 16 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 19 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 25 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਛੁੱਟੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। 31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਾਰ ਭੇਜੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਉਥੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2 ਅਗਸਤ, 1958। ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, 2 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿਨ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਹ 2 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ 4 ਅਗਸਤ 1958 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀਆਂ। ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਟੀ. 3.26 (ਡੀ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਫਿਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਚਾਰਜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਡਾ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1. 3.26 (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ,

ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼-

ਸਿਰਫ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ

ਸਮਝਿਆ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸੋਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਮਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ, ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-

ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, [665 B-C] ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੈ 'ਕਿ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ

ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਸਫਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਅਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। [665 ਡੀ]

ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਗਿਆਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੇ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਾਂ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। [665 E-F]

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ 31, 1958 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। [665 G] ਡਾ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ. [1962] 15(2) ਪੰਜਾਬ

642, ਰਾਜਾ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਉਪ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਫਸਰ, [1962] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 676 ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ। [1962] 3 ਸਪ. ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 713, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [1964] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 733, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੋਢੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, [1961] 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 371 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਹਰੀਕਾ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1966 S.C. 1313, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 29 ਮਈ, 1963 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 251 ਆਫ 1962 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵੀ.ਸੀ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਨ. ਸਚੀਹੇ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਕੇ.ਐਲ. ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਕੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ੇਲਟ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ 1925 ਵਿੱਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 1939 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਗਈ। 1952 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ 1953 ਤੱਕ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਉਸਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ

ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 9 ਅਗਸਤ, 1955 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ-ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜੋ 1950 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਟਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

1958 ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 17 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। 16 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 19 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਜੋ ਕਿ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 25 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਦੇ ਆਪਣੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ।

31 ਜੁਲਾਈ 1958 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਾਰ ਭੇਜੀ। ਸਾਬਕਾ P-1, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 2 ਅਗਸਤ, 1958 ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ 31 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਪਤੇ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਭੇਜੀ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦੱਸੇ ਘਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ। 2 ਅਗਸਤ 1958 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੁੱਟੀ 4 ਅਗਸਤ ਦੀ ਬਜਾਏ 2 ਅਗਸਤ, 1958 ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। , 1958 ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

25 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਭੇਜੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਂ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ। 6 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਕਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਕਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ. ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। 14 ਅਗਸਤ 1959 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 28 ਮਈ, 1960 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ-

(a) ਕਿ ਉਕਤ ਜਾਂਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਇਹ ਕਿ 31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਉਕਤ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ,

1958, 4 ਅਗਸਤ 1958 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਬੇਟਾਹਰ, ਡਾਕਖਾਨਾ ਹਰੀਪੁਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਕੁਲੂ ਵਿਖੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸੀ। 1958 ਨੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, 6 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 2 ਅਗਸਤ, 1958 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਆਪਣੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਗਸਤ 1958 ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਪਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਈ ਦੇ ਨਿਯਮ 3.26 (ਡੀ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਐਫ ਨੂੰ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਕਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਿਯਮ 3.26(d) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ:

ਜੀ

“ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ. ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗਿਆ ਸੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਲੂ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੱਕ ਥੱਕ ਗਿਆ

ਉਲਟ. 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।”

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਡਾ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ () ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਰ. 3.26(d) ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ:

"ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਸੂਰ ਦੇ। ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ."

ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ, ਉਕਤ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਸਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਵਿਵਾਦ ਅਣਸੁਲਝੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਨਿਯਮ 3.26(d) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਫ੍ਰੀਟਾਇਰਮਰਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰਾਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 31 ਜੁਲਾਈ 1958 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। (1) I. L. R. [1962] 15 (2) ਪੰਜਾਬ 642, 661

ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਬਕਾ. ਪੀ-1, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 31 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 2 ਅਗਸਤ, 1958 ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਬਟਾਹਰ, ਡਾਕਖਾਨਾ ਹਰੀਪੁਰ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਚੱਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਬਕਾ ਆਰ-1 ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਦਾ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੀ ਕਾਪੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੱਸੇ C ਪਤੇ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਬਟਾਹਰ, ਡਾਕਖਾਨਾ ਹਰੀਪੁਰ ਵਿਖੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ H ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2 ਅਗਸਤ, 1958 ਦੀ ਇੱਕ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ

ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੱਤਰ ਦੋਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਭਾਵ, ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਬਟਾਹਰ, ਹਰੀਪੁਰ ਵਿਖੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਾਕਖਾਨੇ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ 31 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਇਸ ਲਈ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨੈਕਰੀ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੀ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਚੱਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਪਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ, ਅਗਸਤ 1958 ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਪ੍ਰੋ-

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜਾ ਹਰੀਸ਼ ਦਾ ਸੀ

ਚੰਦਰ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉਪ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਫਸਰ (1)

ਜਿੱਥੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਰੀਕ ਕੀ ਸੀ

ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੁਰਸਕਾਰ. ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ 18, ਐੱਚ

ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਵਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ(1) (196211 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 676) ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣਾ ਸਿਰਫ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਥੇ ਕੋਈ B ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (') ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਅੱਖਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਉਸ ਨੋਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 166(1) ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ-

ਸਰਕਾਰੀ, ਨੈਕਰ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (') ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 656 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (')

ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਸੀ। 1956 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਦਸੰਬਰ 1960 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਰਿਹਾ। ਉਸਦੀ ਛੁੱਟੀ 18 ਦਸੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 27 ਜਨਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੂਨ ਨੂੰ। 3. 1961 ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਛੁੱਟੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਆਰ. 3.26 (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 16 ਜੂਨ, 1961 ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 19 ਜੁਲਾਈ, 1961 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ ਪਰ 10 ਜੂਨ, 1961 ਨੂੰ ਗਜ਼ਟ ਐਕਸਟਰਾਆਰਡੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ 8.15 ਅਨੁਸਾਰ ਛੁੱਟੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਕਿ ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਛੁੱਟੀ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 771 'ਤੇ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਚ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ-

(1) 119671 3 ਸੁਰ ਐਸਸੀਆਰ 713 (3) [1964] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 733

(2) 1LR [1962] 15 () ਪੁੰਜ. 642. 664

ਰਿਤਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (') ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਏ. ਸੇਢੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ (2), ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਸ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਮਹਿਜ਼ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਇਹ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਚ। ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਦੇ ਵੀ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਅਯੰਗਰ, ਜੇ., ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 737 'ਤੇ ਦੱਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਮੁੱਖ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਦਿਆਲ, ਜੇ., ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਮੁਦਹੋਲਕਰ, ਜੇ., ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਈ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਿਆਲ, ਜੇ. ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਹਰੀਕਾ ਦੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਜਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ 3 ਜੂਨ, 1949 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਉਸ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਹੋਰ 6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਈ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। 28, 1951 ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਡਿਸਨਿਸਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ

ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਰਡਰ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਰਸੀਦ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗਜ਼ਟ F ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. 'ਸੰਚਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। (cf. ਸ਼ਾਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ- ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਭਾਗ 1, ਪੰਨਾ 352)। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, 31 ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ 2 ਅਗਸਤ, 1958 ਦੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜੀ ਪੈਡੈਂਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਰ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 2 ਅਗਸਤ, 1958 ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਸਤ 1958 ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(1) [1962] 3 Supp. S.C.R., 713. (2) [1961] 2 S. C. R. 371. (3) A. J. R. 1966 S. C. 1313.

ਪੰਜਾਬ ਵੀ. ਖੇਮੀ ਰਾਮ (ਸ਼ੇਲਟ, ਜੇ.)

4 ਅਗਸਤ 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 665 ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਸੀ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸੰਚਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ B ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਉਣਾ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਇਹ ਸਹੀ ਅਰਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਪਤੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਪਤਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ. 'ਸੰਚਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਜਿਹੇ E ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦਾ ਅਸਲ ਗਿਆਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ, ਉਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਮਰ ਸਿੰਘ (1) ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ

ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੇ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਵੈਧ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 4 ਅਗਸਤ, 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 31 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਖਰਚਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੀ.ਸੀ.

(1) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1966 ਐਸ.ਸੀ. 1313-

ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Name : Jagdish Luthra
Designation : Translator